

Fm̄ bāz psonaz psilium ⁊ dictamen debet
is frequēter p̄p̄liū iudiciū mutare ⁊ vincere
Lū ergo de eo qd̄ agēdū est habet is hm̄oi
ceritidinē/pōt se merito querare/lz plures
alias negligētiās/q̄ venialia pctā sunt/ad⁹
miserit. **S**ed si in his pūctis p̄ncipalibus
se defecisse cognoscit, penitere debet ⁊ post
modū loco ⁊ tpe p̄fiteri. **V**ideris itaq; p̄
sus eē necessariū/vt q̄sq; diligēter p̄q̄rat q̄
res pctm̄ mortale sit, q̄ nō.in q̄ q̄sq; oblige
tur in q̄ non. **E**t tūc quicqd̄ sup hoc egerit
id v̄ltroncū erit ⁊ superogatōis/ad angmē
tū sue grē simulz alioz. **I**redere enī q̄ illō
meli⁹ bonū qd̄ q̄s facere valet/semp imple
reteneat, ita q̄ si h̄ obmisericet, peccet mora
liter/erroneuz esset, nunq̄ etiam q̄s posset
obtinere scientie pacem.

Finaliter p generali regula accipite/
q vti de² r bon² angelus sp ad bo/
nū horant cunctaq^s seu pspā seu
aduersa siue bonū siue malū/ sui vel alteri²
ad salutē r pfectū bonoꝝ auertūt. sic ex ad
uerso oia in damnū r pñiciē detorq^ere moli
tur hostis. **C**Abundat q̄s diuinit̄s enit̄
hostis vt illis abutat vel in supbia/ vel i lu
guriā/ vel in vslurā/ r iniquā tpaliū adq̄litō
nē. **L**otra sc̄iūs angelus conat r suadet. vt
illis vrat ad largiēdas elemosinas/ ad sup/
pliciter reddēdas gr̄as deo/ ad bñdā suffici
entia. **H**ilr considerate in pulcritudine. vi
rib. sc̄ia. statu/ bona hoīm fama. r hōz cō
trariis pauptrate. deformitate. mala obscu
raq^s fama. **D**iversitatē etiā inclinationis
hoīm ad h̄ vel illud/ nouit sc̄iūs angelus be
ne vti/ hostis vero male. **N**uāq^s etiā fre
quēt r ipam dei inspirationē in malū cō
uerti facit hostis. sicut ex aduerso bon² an
gelus malā inimici tentationē in bonum/
pura quis tentabitur ideo religionē ingre
di vt postmodū egrediat̄ r exeat. **I**n ea tñ
pseuerā ostālq^s manebit. **D**e supbia aut
inuidia tentabit/ huic valide resistet r inde
merebit plurimū. **I**ta freqnter dū grauiter
nocere cupit hostis. pdest admodū/ r pfic
in tantum q̄ hominem crebro tentare desi
stir/ ne temptationem supando mereatur.
Aduersus vero cunctas suas illaqueantes
tentationes/ que certe sunt innumere. non
nisi vnicum generale remediu reperitur/
vt beato Anthonio reuelatiū extitit. vt q̄s
videlicet p fundam semper habeat humili
tatem/ r affectione sincera/ puroq^s corde su
am totam spem in dei ac sanctorum auxili

um statuat/ idq; se facere posse/ esse dei gratia
tiam censeat per maiorem. **N**ihilominus
tamen semper suum debitum faciat apud
deum/ et obseruantiam mandatorum eius
predicte innitendo spei. **N**am sicut firmi-
ter credimus hominem sola dei salutari mis-
ericordia, ita eam misericordiam sumope
re venerari/diligere / caripendereq; debe-
mus/secus enim faciens vel hoc intermit-
tens agere/pfecto illam perdere sese reddit
dignissimum. **C**Quod si suggesterens tibi
hoc modo dicat hostis. quicquid egeris cer-
to nouit deus an damnatus eris vel ne. ne
q; ullatenus aliter esse potest. **R**esponde
quicquid de me ordinauerit deus ipse tam
enam amari dignus est et coli. cungs menti-
ri nequeat/ipse sibi obsequentibus et ad hunc
pro suis viribus conantibus infallibiliter
gloriam celestes largietur. **Q**uacq; vero mi-
bi meus sit finis incognitus. bene tamen
scio/quoniam bona vita in bonum finem
perducit. neq; ob hanc incertitudinem/ omis-
tere debo. quo minus meum efficiam debi-
tum. immo pfecto magis ac magis eni-
tendum mihi est. sicut et si infirmus se sanum
dum ignoret. iure tamen ad id suum debi-
tum facit **C**oncludendo dicimus nihil
ita instruere hominem in predictis tenta-
tionibus infinitisq; alijs. sicut gratias dei
que per deuotam orationem/in pfecta fu-
sam humilitate atq; contritio ue cordis/ ad-
quiritur **D**anc uobis gratiam meritis
ac intercessionibus omnium sanctorum san-
ctorumq; largiri dignetur pater et filius et
spiritus sanctus Amen. // Finis.

Contra professum

inobedientem eiusdē Johannis Gerson.

Dñe ore tuo te iudico seru ne
q̄. Si h̄ dixit p̄ gabola dñs
de seruo nō multiplicatē lic
reddēte talentū/qd dicturus
est de suo dissipatē sil z negā
te talentū. **T**alis est ille inobediens pfess
sit clericus sit laicus/ qui p̄ priā spūs sui vo
luntatē acceptam a deo/causa lucrandi v
te thesaurum eterne/dedit illam in manu
superioris sui dicens. **H**uscipe me z vi
uam abba pater. In manus tuas commē
do spiritum meum/quoniam fidēs in te ed
de me diffidens do illum tibi. **A**diuua me
z saluus ero. **N**unc tu quisquis es pfessus

De monacho inobediente

hoc modo

hōc m̄ vel simili q̄ patrī cū⁹ est voluntas tua dono tuo īmo sp̄otaneo p̄us/nē in necessitatē verso parererecūsas q̄tra stimulū calcitrare p̄sumis/interrogabo te paucula q̄en⁹ ecore tuo te iudicet p̄scientia tua. Interrogo te nō dico serue neq̄ sed fratrez t̄ seruū in t̄po carissimū/agens in spiritu lenitatis t̄ instruēs iurta monitionē apli t̄ christi/cupiens te saluū esse ab errore vie diuine/quoniam omis inobedientia/deniat a via vite.ad quā q̄ reduxerit t̄ quererit peccatorē/operit multitudinem peccatorū. Interrogo te si memineris p̄fessionis tue t̄ si penitet te fecisse/p̄cul absit hec ingratitudo a spiritu tuo p̄cul t̄ talis. Porro si memineris t̄ approbas interrogo quis sapiētior t̄ potior interpres erit p̄fessionis hui⁹ qualiter obseruāda est/aut supiōz pater tuus/martime cum cōsilio cūven⁹/aut tu subditus t̄ vnicus, t̄ vi fertur laicus. Si te tu umq̄ diceris p̄ferendū p̄ponendū iudicium/eras intollerabiliter.neq̄ est q̄ tale te non aspernas. Nam protinus arrogantiā subsannans t̄ dicens Quis potest hūc audire? Certe puto q̄ pudet te etiam hec interrogaō auditu suo primo. Interrogo deinceps. putas ne patrem. immo et patres tuos/ita malignantis esse nequicie q̄ in male consilendo saluti tui. vellest se si mul t̄ te pire? Exclamabis arbitror ad hāc interrogaōē cachinnās t̄ indignans rugata fronte. Logesit hec insania a me paupercūlo id ora subditō t̄ peccatore. vīde sanctissima superiorum m̄corz, pbatisimā q̄ sapientia. tam sacrilege desipiam. Ewigila nunc t̄ perspice/sinon breui ratūcula protinus ex ore tuo te iudico qui iuss⁹ hoc t̄ illud facere/tu non obedire perseueras. Si enim superior tuus sapientior est in cognoscendo precepta regule quaz professus es. si preterea credis q̄ nollet se damnare dum tibi precipit obedire. quid obnīti potes. quid excusationis afferre super inobedientia tua ne dicam pertinacia. Sed dicas forte demissis oculis. t̄ facie humi delecta si non omnis a te pudor abscesserit. si non attrita iam fronte meretrice imitaris. dicens. Volo virtuosus esse. t̄ domio per afflictiones abstinentiam q̄ placere. exemplo priorum sanctorum. nominatim Iohāni baptiste. Sento fortitudinē corporis meis. scio q̄ ieunium a vino/non erit in grauamen m̄bi. Ecce frater recessis iaz

a concessis priorib⁹. Tu iudicium tui p̄fers omni alteri. quasi si dicat infirmus et insanus medico suo Logosco melius dispositionem meam q̄ tu ipse. Scio qualiter obtemperandum m̄bi non est/regulis artis tue. Aggrediar nunc te altera via duriore vt et ore tuo te indicem si pertinac esse decreueris. non tantummodo seruum neq̄. sed vel hereticum apostamat. vel de heresi t̄ apostasia vehementer suspectum. ita tamen si depeditio iudicii ratōnis per ce rebrilectionem/tibi non fuerit excusationis susidium. quo casu nō ita argumētis theologie. sed somētis medicine opus erit. Dixit dominus noster jesus christus ad omnes in ecclesia prelatos loquens ad personas apostolorum t̄ discipulorū. Qui vos audiēte audit et q̄ vos spernit me spernit. Credis hoc? Credis si catholic⁹ es. Scio preterea q̄ superiores sunt t̄ prelati mī patres ordinis sancti in quo t̄ sub quo/p̄fessus te negare non potes. aut si negas. erras in facto t̄ coniuncti testibus potes. immo verbib⁹ t̄ carcerib⁹ coerces. Alioqñ fas esset exemplo simili t̄ perniciose culib⁹ p̄fesso religionem se negare professum t̄ impune. Ceterum si fateris te professum/fatetaris oportet te ad obedientiam contra p̄ prium etiam voluntatis arbitrium teneri ligatum. Aliquin contradicis euangelio co nunc inducto precepto. Qui vos spernit me spernit. Qui autem spernit christū/utq̄ blasphemat t̄ apostatisat. Esi addit q̄ bec licite faciat. se palam in heresim precipitat. ex qua si non velit extrabi pertinac est iudicandus t̄ vt talis brachio seculari relinquendus. ne dum a monasterio pelle dus. Prouideat salubriora deus. tamē et si ita loquimur t̄ vere loquimus. Entabō viam rursus alteram que senioris est ad morbum fomenti. Dicis (vt accepi t̄ iā pretractum est) q̄ non ex inobedientia desistere vis a potu vini. ceterisq̄ cibis lauroribus ordini concessis. sed ad virtutes adquirendas ex penitentia. Vide queso frater ne mentiatur iniurias sibi. ne sit iste laqueus satbane sub angelo lucis. nō virtus abstinentie in spiritu humilitatis. Itaq̄ si vis vt caedam tibi ostende vel paulisi per obedientiam in cōstulo potu vini. nec non in alio fratrum edulio/saltē pauculo. vnde non possit corpus ad lascivias exercitari. neq̄ rigor abstinentie gdi. Nūc vē

De feruore nouiciatus

71

ro quale, istud est quod abhorres a vino tali
ter ut nec consuetudini ecclesie velis esse con
formis, que post sacram communionem dat
lucis poculum vinitantillum. Qualis est ista
obscurus singularitas, nunquid de radice p
cedit abstinentie, et non potius ex intemperie
hypocritalis dementie, ut dum facis quod
nemo mireretur omnes, et tibi laudem sinis
singularitatis impune presumas. Legimus
de multis ita seductis / pessimo fine terminis
nuntibus vita. Fuit scilicet frater collaudat
frater undeque in iussu confiteri per verba / noluit
nisi per nutum. Tollite inde scriptus frater confiteris
gumentum habere diabolicum docuit exitus ira esse.
Dicit climachus, Si videris aliquem qui sibi
sit in contate singulari, ipse non indigeret demo
nem temptante quod faciat est sibi demon. Et apud
sapientem scribitur. Videlicet hominem sibi sapien
tem videri plus illo spem habebit insipiens
Quis vero plus sibi videtur sapientem quam sit ille
qui iudicium suum perfici iudicio quo: runcitur.
Dicit vero dicit frater iste sicut acceperit. Nullum
audiatur in abstinentia mea nisi sola ecclesie,
qui vice per quolibet tali sunt provocandum
generale concilium aut sit papa specialiter ad eum
datus, et non sufficenter dicat ecclasia quoniam super
iorum oportet in re tali decernit et iubet. Existi
mo pinde quod si mutteretur ad papam frater
iste nec sic obedire iussioni sue vellat.

Est apud narrationes patrum de quodam
gloriatur in abstinentie singularitate quod res
medii inuenierunt presbiteri ligauerunt ipsum tan
quam fatuum, et certe iaz ipsi talis taliter erat. Ceteri
pulerunt ut lautissimis cibis et vino ad sa
turitatem et nauseam. Quid tandem? Sanatus
est a presumptione vel arrogancia singula
ris abstinentie et consequenter a vanitate et
periculo insanie liberatus. Tradidit
beatus Bernardus quod diabolus non habet
machimamentum manus ad peditationem quam
rentium placere deo quam si suadeat currere et
discrete, quemque qui currit incurrit et percip
rat. Vocat hoc demonium meridianum quan
do sub specie magni boni et singularis pfe
ctus, incidit quis in magnitudine malum. Et quod
manus malum quam inobedientia, que pecca
tum ariolidi, id est idolatria a domino nos
minat. Prereterea dicit apostolus. Si esca
scandalisat fratrem meum / non manducabo
carnes in eternum, quanto magis si abstinentia
mea (o frater) scandalisat fratrem, ne dum vnu
et pusillus, sed patrem et maiorem. Ut ibi
timendum est. Itaque non expedit tibi cons

tristare patrem tuum: non contumacem esse
ad illum, id est, non tollere te sibi, cui te vo
to tradidisti, hoc rapina est, hoc seculi legius
Dicam tibi in veritate nec metiar. Si
de duobus malis alterum esset faciendum, vel
comedere carnes in die veneris scriptum cum re
nisu conscientiae, aut abstinentia a vino
contra preceptum obedientieronabiliter im
posita pferrem primum, quod fuisse non ideo ma
lum sed ut bonum deberet impleri bibendo vi
num. Alioquin cum primiti renisu non stareret
salus ubi aliud perpetrando cum subsequente bus
mili pnia comedens carnes saluaret,
Denique si forte dicturus es, Non cor lege
spiritus sancti, vide si spiritus sanctus est
dissensionis deus. Vide si quilibet pro
fessus regulam ita diceret, quodta confusio se
queretur, Vide si sufficientem docet exce
ptionem a regula generali, quam et secundum quam
professus est. Sed formidone faciam ver
bit mea surdo, nisi quod non iam tibi sed patri
bus pro te loquor. Et forte pro ceteris im
postorum si quod auertat deus occurret
casus talis. Bene vale cor boni consili
statuens tecum, non plus aut aliter sapiens
quam oportet. Johannes Lancellarius paris
iensis Lugdunii anno millesimo sexto in Janua
rio tecum.

Finis.

TItem ab eodem capitulo
cellario parisieni de zelo et feruore nouicia
tus tecum.

Sicut zelus domini dei ppterum dominum
enominatur / hoies bone voluntatis
comedere habet in virgere / ut oia quam co
spiciunt viri post scadala satagant
vel tollere vel culpares, vel certos ad ablatores
acriter aiare. Non dissimulandum afferit, non pecen
dum, non scadala formidandum, sed incedendum viriliter
per arma iusticie a deo, et a sinistris, per fami
lam et bonam famam, per ubera si opere per sanguinem
et per mortem. Ut etenim quod per experientias
varias, per irritos conatur, per agitatem humane
fragilitatis, et iniurias, abyssum iexhaustibilem
tempore et mollescit feruor iste, bullienti musto
silis, et quam maturior eo sanior efficit. Dicit
gatius tribulatorem a quo / vnu nimis feruide
caricatur. Porro non negauerit me porriban
nis zelum hominis qualemque sensisse, sed quod frequenter
fuerit non fuisse sciens me docuerit existimat. Finis

viii 4